

Αποφάσεις στις υποθέσεις T-340/14 Andriy Klyuyev κατά Συμβουλίου,
T-346/14 Viktor Fedorovych Yanukovych κατά Συμβουλίου και T-348/14
Oleksandr Viktorovych Yanukovych κατά Συμβουλίου

Το Γενικό Δικαστήριο της ΕΕ επικυρώνει τα μέτρα δέσμευσης κεφαλαίων τα οποία επιβλήθηκαν σε τρεις Ουκρανούς, περιλαμβανομένου του Viktor Yanukovych, πρώην Προέδρου της Ουκρανίας, για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2015 έως τις 6 Μαρτίου 2016

Ωστόσο, ακυρώνει τη δέσμευση κεφαλαίων για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2014 έως τις 5 Μαρτίου 2015 λόγω μη τήρησης των κριτηρίων εγγραφής

Για την αντιμετώπιση της ουκρανικής κρίσης που άρχισε στα τέλη του 2013, το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 5 Μαρτίου 2014, να δεσμεύσει τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους προσώπων που έχουν ταυτοποιηθεί ως υπεύθυνα για την υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων.

Ο Viktor Fedorovych Yanukovych και ο Andriy Klyuyev, οι οποίοι διατέλεσαν αντίστοιχα Πρόεδρος της Ουκρανίας και επικεφαλής του γραφείου του Προέδρου της Ουκρανίας, καθώς και ένας από τους γιους του Viktor Yanukovych (ο Oleksandr Viktorovych Yanukovych) περιελήφθησαν, για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2014 έως τις 5 Μαρτίου 2015, στον κατάλογο των προσώπων που θίγονται από την εν λόγω δέσμευση κεφαλαίων, για τον λόγο ότι ως προς αυτούς είχε κινηθεί προκαταρκτική έρευνα για εγκλήματα σε σχέση με την υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων και την παράνομη μεταφορά τους εκτός Ουκρανίας.

Από τις 6 Μαρτίου 2015, η δέσμευση κεφαλαίων που είχε επιβληθεί στα ανωτέρω πρόσωπα παρατάθηκε για ακόμη ένα έτος, αλλά με διαφορετική αιτιολογία. Τη δέσμευση δικαιολογούσε πλέον το γεγονός ότι οι τρεις ενδιαφερόμενοι Ουκρανοί αποτελούσαν πρόσωπα για τα οποία έχει κινηθεί ποινική διαδικασία από τις αρχές της Ουκρανίας για υπεξαίρεση κρατικών κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων.

Οι Viktor και Oleksandr Yanukovych (πατέρας και γιος) καθώς και ο Andriy Klyuyev προσέφυγαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αμφισβητώντας τη δέσμευση των κεφαλαίων τους για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2014 έως τις 5 Μαρτίου 2015. Εν συνεχεία, προσάρμοσαν τα αιτήματα των προσφυγών τους ώστε να επιτύχουν επίσης την ακύρωση της δέσμευσης για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2015 έως τις 6 Μαρτίου 2016¹.

Με τις σημερινές του αποφάσεις, **το Γενικό Δικαστήριο δέχεται εν μέρει την προσφυγή των τριών Ουκρανών ακυρώνοντας τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων που τους επιβλήθηκε για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2014 έως τις 5 Μαρτίου 2015. Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνει τη δέσμευση κεφαλαίων που επιβλήθηκε για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2015 έως τις 6 Μαρτίου 2016.**

Όσον αφορά την **πρώτη περίοδο**, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, ακριβώς όπως –μεταξύ άλλων– στις υποθέσεις Portnov² και Azarov³, το Συμβούλιο ταυτοποίησε τους τρεις Ουκρανούς ως

¹ Η δέσμευση που τους επιβλήθηκε παρατάθηκε εν συνεχεία για ένα επιπλέον έτος, μέχρι τις 6 Μαρτίου 2017. Κατά της νέας αυτής παράτασης ασκήθηκε προσφυγή από τον Viktor Fedorovych Yanukovych (υπόθεση [T-244/16](#)), τον Andriy Klyuyev (υπόθεση [T-240/16](#)) και τον Oleksandr Viktorovych Yanukovych (υπόθεση [T-245/16](#)).

² Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 2015, Andriy Portnov κατά Συμβουλίου ([T-290/14](#), βλ. επίσης ΑΤ [αριθ. 129/15](#)).

υπεύθυνους για υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων αποκλειστικά και μόνο βάσει ενός εγγράφου του Γενικού Εισαγγελέα της Ουκρανίας, με ημερομηνία 3 Μαρτίου 2014, σύμφωνα με το οποίο από τις κινηθείσες κατά των ενδιαφερομένων έρευνες «κατέστη δυνατό να αποδειχθεί η υπεξαίρεση σημαντικών ποσών από κρατικά κεφάλαια και η παράνομη στη συνέχεια μεταφορά τους εκτός Ουκρανίας». Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι **το έγγραφο αυτό δεν παρέχει καμία διευκρίνιση ως προς τα πραγματικά περιστατικά τα οποία προσάπτονται ειδικώς στους τρεις Ουκρανούς ούτε ως προς την ευθύνη των τελευταίων.**

Από τα ανωτέρω το Γενικό Δικαστήριο συνάγει ότι η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των τριών Ουκρανών δεν πληροί τα κριτήρια εγγραφής στον κατάλογο και, κατά συνέπεια, ακυρώνει το μέτρο αυτό για την περίοδο από τις 6 Μαρτίου 2014 έως τις 5 Μαρτίου 2015.

Όσον αφορά τη **δεύτερη περίοδο**, από τις 6 Μαρτίου 2015 έως τις 6 Μαρτίου 2016, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει καταρχάς ότι πρέπει να εξακριβωθεί αν το κριτήριο εγγραφής το οποίο αφορά τα πρόσωπα που έχουν ταυτοποιηθεί ως υπεύθυνα για την υπεξαίρεση ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων ανταποκρίνεται στον σκοπό παγίωσης και υποστήριξης του κράτους δικαίου στην Ουκρανία. Όμως, μολονότι δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι ορισμένες συμπεριφορές σχετικές με πράξεις υπεξαίρεσης κρατικών κεφαλαίων ενδέχεται να υπονομεύσουν το κράτος δικαίου, εντούτοις δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι κάθε πράξη υπεξαίρεσης κρατικών κεφαλαίων δικαιολογεί παρέμβαση της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, το κριτήριο εγγραφής δύναται να θεωρηθεί ότι συνάδει με την έννομη τάξη της Ένωσης μόνο στο μέτρο που μπορεί να προσλάβει έννοια σύμφωνη με τις επιταγές των ιεραρχικά ανώτερων κανόνων την τήρηση των οποίων επιβάλλει η εν λόγω έννομη τάξη, και πιο συγκεκριμένα με τον σκοπό της παγίωσης και υποστήριξης του κράτους δικαίου στην Ουκρανία.

Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι το εν λόγω κριτήριο πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν αφορά κατά τρόπο αφηρημένο κάθε πράξη υπεξαίρεσης κρατικών κεφαλαίων, αλλά κυρίως πράξεις υπεξαίρεσης κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων οι οποίες, λαμβανομένου υπόψη του ποσού ή του είδους των υπεξαιρεθέντων κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων ή ακόμα του πλαισίου εντός του οποίου διεπράχθησαν τα αδικήματα αυτά, είναι τουλάχιστον ικανές να υπονομεύσουν τα θεσμικά και δικαιοκτικά θεμέλια της Ουκρανίας (ειδικότερα δε τις αρχές της νομιμότητας, της απαγόρευσης της αυθαιρεσίας της εκτελεστικής εξουσίας, του αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου και της ισότητας ενώπιον του νόμου), και, σε τελική ανάλυση, να υπονομεύσουν το κράτος δικαίου στη χώρα αυτή. Υπό την έννοια αυτή, το κριτήριο εγγραφής είναι σύμφωνο και ανάλογο με τους σχετικούς σκοπούς της Συνθήκης ΕΕ

Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το Συμβούλιο, προκειμένου να στηρίξει τη λήψη των περιοριστικών μέτρων εις βάρος των τριών Ουκρανών, βασίστηκε σε διάφορα έγγραφα των ουκρανικών αρχών, με ημερομηνία 10 Οκτωβρίου 2014 και 30 Δεκεμβρίου 2014. Τα έγγραφα αυτά περιγράφουν τις εξελίξεις των διαφόρων ερευνών σχετικά με τους τρεις Ουκρανούς και παρέχουν **επαρκή απόδειξη του γεγονότος ότι, κατά την ημερομηνία παράτασης της δέσμευσης των κεφαλαίων τον Μάρτιο του 2015, τα πρόσωπα αυτά διώκονταν ποινικά λόγω υπεξαίρεσης κρατικών κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων.** Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι τα μέτρα εντάσσονται σε πλαίσιο υπονοιών ότι ένα μη αμελητέο τμήμα της παλαιάς άρχουσας τάξης της Ουκρανίας έχει διαπράξει σοβαρά αδικήματα κατά τη διαχείριση των δημόσιων πόρων και δεδομένων των λειτουργιών που ασκούσαν οι τρεις Ουκρανοί στους κόλπους της παλαιάς άρχουσας τάξης της Ουκρανίας, **η δέσμευση κεφαλαίων των εν λόγω προσώπων συμβάλλει αποτελεσματικά στη διευκόλυνση της δίωξης των εγκλημάτων υπεξαίρεσης κρατικών κεφαλαίων** που διεπράχθησαν εις βάρος των ουκρανικών θεσμών και καθιστούν ευχερέστερη την ανάκτηση του προϊόντος των εν λόγω υπεξαίρεσεων.

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει ότι η παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων των τριών Ουκρανών, βάσει των στοιχείων που παρασχέθηκαν με τα έγγραφα της 10ης Οκτωβρίου 2014 και

³ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 28ης Ιανουαρίου 2016, Mykola Yanovych Azarov κατά Συμβουλίου ([T-331/14](#), βλ. επίσης ΑΤ [αριθ. 7/16](#)).

της 30ής Δεκεμβρίου 2014, είναι σύμφωνη με το κριτήριο εγγραφής, όπως αυτό ερμηνεύθηκε υπό το πρίσμα του σκοπού παγίωσης και υποστήριξης του κράτους δικαίου στην Ουκρανία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησώς της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων ([T-340/14](#), [T-346/14](#) και [T-348/14](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση των αποφάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)»

☎ (+32) 2 2964106